

Svet
Evropske unije

Bruselj, 5. december 2023
(OR. en)

15833/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0428 (NLE)

ECOFIN 1254
UEM 403
FIN 1214

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva:	IZVEDBENI SKLEP SVETA o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 29. oktobra 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo
---------	--

IZVEDBENI SKLEP SVETA

z dne ...

**o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 29. oktobra 2021
o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹ in zlasti člena 20(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potem ko je Romunija 31. maja 2021 predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, je Komisija Svetu zanj predlagala pozitivno oceno. Svet je 29. oktobra 2021 odobril pozitivno oceno z izvedbenim sklepom (v nadaljnjem besedilu: Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021)¹.
- (2) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 bi bilo treba najvišji finančni prispevek za nepovratno finančno podporo vsaki državi članici posodobiti do 30. junija 2022 v skladu z metodologijo iz navedenega člena. Komisija je 30. junija 2022 predstavila rezultate navedene posodobitve Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (3) Romunija je 8. septembra 2023 Komisiji predložila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v skladu s členom 21c Uredbe (EU) 2021/241.
- (4) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost upošteva tudi posodobljeni najvišji finančni prispevek v skladu s členom 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 in vključuje utemeljeno zahtevo, podano Komisiji, naj predlaga spremembo Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 v skladu s členom 21(1) Uredbe (EU) 2021/241, saj načrta za okrevanje in odpornost zaradi objektivnih okoliščin ni več mogoče v celoti izpolniti. Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je predložila Romunija, zadevajo 56 ukrepov.

¹ Glej dokumenta ST 12319/2021 in ST 12319/2021 ADD 1 na <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Svet je 14. julija 2023 na Romunijo naslovil priporočila v okviru evropskega semestra. Svet je priporočil, naj Romunija med drugim izvaja fiskalne politike v skladu s Priporočilom Sveta z dne 18. junija 2021 za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja v Romuniji do leta 2024 in okrepitev zunanjega položaja Romunije. Priporočil ji je tudi, naj v letih 2023 in 2024 čim prej postopno odpravi veljavne energetske podporne ukrepe, pri čemer naj uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Svet je Romuniji priporočil, naj zagotovi, če bodo ponovna povišanja cen energije zahtevala podporne ukrepe, da bodo ti ukrepi namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da se bodo ohranile spodbude za varčevanje z energijo. Poleg tega ji je Svet priporočil, naj ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), ter drugih skladov EU, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda. Priporočil ji je tudi, naj zagotovi učinkovito upravljanje in poveča upravno zmogljivost, da bi se omogočilo nadaljnje hitro in dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, ter nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike. Poleg tega je Svet Romuniji priporočil, naj zmanjša odvisnost od fosilnih goriv in pospeši energijski prehod, zlasti s hitrejšim uvajanjem energije iz obnovljivih virov in izboljšanjem zmogljivosti omrežij, da bi se omogočilo delovanje novih zmogljivosti na trgu, ter poveča energijsko učinkovitost in ambicije glede prizadevanj za prenove stavb, vključno z zagotavljanjem boljšega dostopa do informacij in možnosti trajnostnega financiranja. Romuniji je priporočil tudi, naj okrepi prizadevanja politik, namenjenih zagotavljanju in pridobivanju spretnosti, potrebnih za zeleni prehod.

- (6) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost je bil predložen po postopku posvetovanja, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom, v katerem so sodelovali lokalni in regionalni organi, socialni partnerji, organizacije civilne družbe, mladinske organizacije in drugi deležniki. Povzetek posvetovanj je bil predložen skupaj s spremenjenim načrtom za okrevanje in odpornost. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

Posodobitve na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241

- (7) Romunija je v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost posodobila osem ukrepov, da je upoštevala posodobljen najvišji finančni prispevek. Romunija je pojasnila, da je morala zaradi zmanjšanja najvišjega finančnega prispevka s 14 244 851 992 EUR¹ na 12 125 664 294 EUR¹ več naložb spremeniti, prenesti ali pa zmanjšati zahtevani obseg izvajanja v primerjavi s prvotnim načrtom za okrevanje in odpornost, in sicer v skupnem znesku 2 119 187 698 EUR, kar ustreza zmanjšanju najvišjega finančnega prispevka.

¹ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Romunije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

- (8) Te spremembe zadevajo ukrepe v okviru komponente C2: Gozdovi in zaščita biotske raznovrstnosti, komponente C4: Trajnostni promet, komponente C6: Energija, komponente C7: Digitalna preobrazba, komponente C 10: Lokalni sklad, komponente C12: Zdravstvo ter komponente C15: Izobraževanje. Zlasti je zmanjšan zahtevani obseg izvajanja ciljev 25 in 26 naložbe C2.I1: Nacionalna kampanja za pogozdovanje in ponovno pogozdovanje, vključno z mestnimi gozdovi; mejnika 72 in 73 ter cilja 74 in 75 naložbe C4.I1: Posodobitev in prenova železniške infrastrukture so spremenjeni; zahtevani obseg izvajanja cilja 173 naložbe C7.I8: Kvalificirana elektronska osebna izkaznica in digitalni podpis je zmanjšan; cilj 174 je spremenjen zaradi spremenjene vsebine ukrepa; cilji 302, 305 in 306 ter mejnik 304 naložbe C10.I1: Trajnostna mobilnost v mestih so črtani, zahtevani obseg izvajanja cilja 303 pa zmanjšan; zahtevani obseg izvajanja ciljev 367 in 372 naložbe C12.I1: Razvoj predbolnišnične medicinske infrastrukture je zmanjšan; zahtevani obseg izvajanja cilja 377 naložbe C12.I2: Razvoj javne bolnišnične infrastrukture je zmanjšan, prav tako je zmanjšan obseg izvajanja mejnika 458 in cilja 459 naložbe C15.I2: Vzpostavitev, opremljanje in izvajanje 412 dopolnilnih storitev za prikrajšane skupine.

Spremembe na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241

- (9) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je Romunija predložila zaradi objektivnih okoliščin, zadevajo 48 ukrepov.

- (10) Romunija je pojasnila, da 16 ukrepov ni več mogoče v celoti doseči v časovnem okviru, predvidenem v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost, in sicer zaradi omejitev v dobavni verigi, v nekaterih primerih v kombinaciji z visoko inflacijo. To zadeva cilje 5, 6, 7 in 8 naložbe C1.I1: Razširitev vodovodnih in kanalizacijskih sistemov v strnjenih naseljih z več kot 2 000 populacijskimi ekvivalenti, ki so prednostno razvrščeni na podlagi pospešenega načrta za zagotavljanje skladnosti z evropskimi direktivami; cilja 11 in 12 naložbe C1.I2: Zbiranje odpadne vode v strnjenih naseljih z manj kot 2 000 populacijskimi ekvivalenti, ki preprečuje povrnitev vodnih teles v dobro stanje ali vpliva na zaščitena naravna območja; cilj 13 naložbe C1.I3: Podpora priključevanju prebivalstva z nizkimi dohodki na obstoječa vodovodna in kanalizacijska omrežja; cilje 14, 15 in 17 ter mejnik 16 naložbe C1.I4: Prilagajanje podnebnim spremembam z avtomatizacijo in digitalizacijo opreme za odstranjevanje in shranjevanje vode v obstoječih zbiralnikih, da se zagotovi ekološki pretok in poveča zanesljivost oskrbe prebivalstva z vodo ter zmanjša tveganje za poplave v okviru komponente C1: Gospodarjenje z vodo; cilj 58 naložbe C3.I3b: Oprema za spremljanje kakovosti zraka, radioaktivnosti in hrupa za nacionalno agencijo za varstvo okolja v okviru komponente C3: Ravnanje z odpadki; mejnika 95 in 96 ter cilje 101, 102, 103, 104, 105 in 106 naložbe C5.I1: Ustanovitev sklada v okviru vala prenove za financiranje del za izboljšanje energijske učinkovitosti obstoječega stavbnega fonda v okviru komponente C5: Val prenove; mejnika 129 in 130 ter cilja 131 in 132 naložbe C6.I2: Distribucijska infrastruktura za pline iz obnovljivih virov (uporaba zemeljskega plina v kombinaciji z zelenim vodikom kot prehodni ukrep) ter zmogljivosti za proizvodnjo zelenega vodika ali njegova uporaba za shranjevanje električne energije v okviru komponente C6: Energija;

cilja 295 in 296 naložbe C10.I1: Trajnostna urbana mobilnost; cilja 318 in 319 naložbe C10.I2: Gradnja stanovanj za mlade in delavce v zdravstvu in izobraževanju; cilja 321 in 322 naložbe C10.I3: Sanacija javnih zgradb v srednji meri za izboljšanje zagotavljanja javnih storitev, ki jih opravljajo območne upravne enote; cilja 324 in 325 naložbe C10.I4: Razvoj/posodabljanje dokumentov v formatu GIS v zvezi s prostorskim in urbanističnim načrtovanjem v okviru komponente C10: Lokalni sklad; mejnik 336 in cilj 337 naložbe C11.I2: Modernizacija/ustanavljanje muzejev in spominskih središč; mejnik 340 reforme C11.R2: Okvir za operacionalizacijo kolesarskih poti na nacionalni ravni; mejnik 342 in cilj 343 naložbe C11.I4: Uvedba 3 000 km kolesarskih poti v okviru komponente C11: Turizem in kultura; cilje 486, 487 in 488 naložbe C15.I10: Razvoj mreže zelenih šol in nakup zelenih minibusov; cilje 503, 504, 505 in 506 naložbe C15.I17: Zagotavljanje univerzitetne infrastrukture (domovi, menze, objekti za rekreacijo) v okviru komponente C15: Izobraževanje. Na podlagi tega je Romunija zaprosila za podaljšanje časovnega okvira za izvajanje teh ukrepov in zmanjšanje zahtevanega obsega izvajanja nekaterih ustreznih mejnikov in ciljev. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (11) Romunija je pojasnila, da sedmih ukrepov ni več mogoče v celoti doseči zaradi omejitev na strani ponudbe, kot so nepričakovane zamude pri dokončanju razpisnih postopkov ali nezadostno povpraševanje. To zadeva cilj 18 naložbe C1.I5: Ustrezna opremljenost uprav porečij za spremljanje poplav, njihovo preprečevanje in odziv nanje v izrednih razmerah v okviru komponente C1: Gospodarjenje z vodo; cilj 39 naložbe C2.I4: Celostne naložbe za ekološko obnovo habitatov in ohranjanje vrst na travnikih, vodnih območjih in območjih, ki so odvisni od vode, v okviru komponente C2: Gozdovi in zaščita biotske raznovrstnosti; mejnika 135 in 136 ter cilje 137, 138 in 139 naložbe C6.I4: Industrijska veriga za proizvodnjo ali sestavljanje ali recikliranje baterij, celic in fotonapetostnih panelov (vključno s pomožno opremo) ter nove zmogljivosti za shranjevanje električne energije in cilj 141 naložbe C6.I5: Zagotavljanje energijske učinkovitosti v industrijskem sektorju v okviru komponente C6: Energija; mejnik 334 in cilj 335 naložbe C11.I1: Promocija 12 turističnih/kulturnih poti v okviru komponente C11: Turizem in kultura; cilja 466 in 467 naložbe C15.I4: Podpora izobraževalnim ustanovam, v katerih je zaznano visoko tveganje za predčasno opuščanje šolanja, ter cilj 482 naložbe C15.I9: Zagotavljanje opreme in gradiv na osnovi digitalnih tehnologij za šole v okviru komponente C15: Izobraževanje. Na podlagitega je Romunija zaprosila za zmanjšanje zahtevanega obsega izvajanja ustreznih mejnikov in ciljev teh ukrepov, črtanje nekaterih vmesnih ciljev ali spremembo opisa ukrepov. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (12) Romunija je pojasnila, da je bilo 21 ukrepov spremenjenih v prid izvajanju boljših alternativ, da bi se dosegla prvotna ambicija ukrepov. To zadeva mejnik 41 naložbe C2.I5: Integrirani sistemi za zmanjševanje poplavne ogroženosti v gozdnih porečjih v okviru komponente C2: Gozdovi in zaščita biotske raznovrstnosti; mejnik 45 reforme C3.R1: Izboljšanje upravljanja ravnanja z odpadki za pospešitev prehoda na krožno gospodarstvo; cilje 48, 49, 52 in 53 naložbe C3.I1: Razvoj, posodobitev in dokončanje celovitih sistemov ravnanja s komunalnimi odpadki na ravni okrožja ali na ravni mesta/občine v okviru komponente C3: Ravnanje z odpadki; mejnike 59, 60 in 66 ter cilj 64 reforme C4.R1: Trajnostni promet, razogljičenje in varnost v cestnem prometu; mejnika 86 in 87 ter cilja 88 in 89 naložbe C4.I4: Razvoj podzemnega prometnega omrežja v občinah Bukarešta in Cluj - Napoca v okviru komponente C4: Trajnostni promet; mejnik 167 naložbe C7.I5: Digitalizacija na področju okolja v okviru komponente C7: Digitalna preobrazba; mejnik 209 reforme C8.R5: Ustanovitev in operacionalizacija nacionalne razvojne banke; mejnik 214 reforme C8.R6: Reforma javnega pokojninskega sistema; mejnik 231 in cilj 232 naložbe C8.I4: Izvajanje elektronskega carinjenja v okviru komponente C8: Davčna in pokojninska reforma; mejnik 246 naložbe C9.I1: Digitalne platforme za preglednost zakonodaje, zmanjšanje birokracije in poenostavitev postopkov za podjetja; cilja 267 in 269 naložbe C9.I4: Čezmejni in večdržavni projekti – procesorji z majhno porabo in polprevodniški čipi; cilj 283 naložbe C9.I7: Krepitev odličnosti in podpora sodelovanju Romunije v partnerstvih in misijah v programu Obzorje Evropa v okviru komponente C9: Podpora podjetjem, raziskave, razvoj in inovacije;

mejniki 420 reforme C14.R4: Razvoj pravičnega enotnega plačnega sistema v javnem sektorju v okviru komponente C14: Dobro upravljanje; mejnik 452 reforme C15.R1: Priprava in sprejetje zakonodajnega svežnja za izvajanje projekta „Izobražena Romunija“; cilj 457 naložbe C15.I1: Gradnja, opremljanje in operacionalizacija 110 jasli; mejnik 479 reforme C15.R5: Sprejetje zakonodajnega okvira za digitalizacijo izobraževanja; mejnika 489 in 490 ter cilja 491 in 492 naložbe C15.I11: Zagotavljanje prostorov za učilnice na ravni preduniverzitetnega izobraževanja in šolske laboratorije/delavnice; mejnik 495 reforme C15.R7: Reforma upravljanja sistema preduniverzitetnega izobraževanja in profesionalizacija upravljanja; mejnik 498 naložbe C15.I15: Spletna šola: platforma za ocenjevanje in razvoj vsebin; mejnik 501 naložbe C15.I16: Digitalizacija univerz in njihova priprava na digitalne poklice prihodnosti ter mejnik 507 naložbe C15.I18: Program usposabljanja in mentorstva za vodstvene delavce v šolah in šolske inšpektorje v okviru komponente C15: Izobraževanje. Na podlagi tega je Romunija zaprosila, naj se spremeni opis ukrepov ter zadevnih mejnikov in ciljev. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (13) Romunija je pojasnila, da enega ukrepa ni več mogoče v celoti izvesti v prvotno načrtovanem časovnem okviru oziroma je prišlo do zamud, zato so potrebne spremembe za zagotovitev skladnosti s spremenjenimi pravnimi zahtevami. To zadeva mejnik 349 in cilj 350 naložbe C11.I7: Pospešitev digitalizacije filmske produkcije in distribucije v okviru komponente C11: Turizem in kultura. Na podlagi tega je Romunija zaprosila, naj se podaljša časovni okvir izvajanja ukrepa oziroma spremeni opis ukrepa ter ustreznega mejnika in cilja. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (14) Romunija je pojasnila, da dveh ukrepov ni več mogoče izvesti v časovnem okviru in s stroški, kot so bili ocenjeni v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost, in sicer zaradi pomanjkanja povpraševanja, ki je posledica visoke inflacije, in negotovih gospodarskih razmer, ki jih je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini. To zadeva cilj 285 naložbe C9.I9: Podpora imetnikom certifikatov odličnosti, prejetih v okviru individualnih štipendij Marie Skłodowska-Curie, v okviru komponente C9: Podpora podjetjem, raziskave, razvoj in inovacije ter cilj 330 reforme C11.R1: Operacionalizacija organizacij za upravljanje destinacij v okviru komponente C11: Turizem in kultura. Na podlagi tega je Romunija zaprosila, naj se podaljša časovni okvir izvajanja ukrepov, spremeni njihov opis ter zmanjšajo ustrezni mejniki in cilji. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.
- (15) Romunija je pojasnila, da enega ukrepa ni več mogoče v celoti doseči zaradi neugodnih razmer na energetske trgu po ruski vojni agresiji proti Ukrajini na področju zagotavljanja zanesljivosti oskrbe z električno energijo ob upoštevanju določb zakona o razogljičenju, ocenjenih v mejniku 113 v okviru drugega zahtevka za plačilo. To zadeva cilja 115 in 119 reforme C6.R1: Reforma trga z električno energijo, nadomestitev premoga v mešanici energijskih virov ter podpora zakonodajnemu in regulativnemu okviru za zasebne naložbe v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v okviru komponente C6: Energija. Na podlagi tega je Romunija zaprosila, naj se spremeni opis ukrepa ter ustreznih ciljev. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (16) Romunija je poleg tega zaprosila, naj se sredstva, sproščena zaradi črtanja ali zmanjšanja zahtevanega obsega ukrepov v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/241, v skupnem znesku 577 082 830 EUR uporabijo za vključitev dveh novih ukrepov v okviru komponente 16: REPowerEU, in sicer naložbe C16.I6: Pilotni projekt za namestitvev 20 MW plavajočih sončnih panelov na namakalne kanale ter naložbe C16.I7: Shema bonov za izboljšanje energijske učinkovitosti gospodinjstev.
- (17) Komisija meni, da razlogi, ki jih je navedla Romunija, upravičujejo posodobitev v skladu s členom 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 in spremembo v skladu s členom 21(2) navedene uredbe.

Popravek tehnično-vsebinskih napak

- (18) V besedilu Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 je bilo ugotovljenih 17 vsebinskih napak, ki vplivajo na 17 mejnikov in ciljev ter 16 ukrepov. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba spremeniti tako, da se popravijo tehnično-vsebinske napake, ki ne odražajo vsebine načrta za okrevanje in odpornost, predloženega Komisiji 31. maja 2021, kot je bil dogovorjen med Komisijo in Romunijo. Tehnično-vsebinske napake zadevajo cilj 55 naložbe C3.I2: Razvoj infrastrukture za ravnanje z gnojem in drugimi kmetijskimi odpadki, ki jih je mogoče kompostirati, v okviru komponente C3: Ravnanje z odpadki; mejnik 79 reforme C4.R2: Upravljanje kakovosti prometa na podlagi uspešnosti – izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in korporativnega upravljanja v okviru komponente C4: Trajnostni promet; cilj 134 naložbe C6.I3: Razvoj prilagodljive in zelo učinkovite soproizvodnje toplote in električne energije v plinarnah za daljinsko ogrevanje za doseganje temeljitega razogljičenja v okviru komponente 6: Energija;

mejnika 164 in 166 naložbe C7.I4: Digitalizacija sodstva, mejnik 167 naložbe C7.I5: Digitalizacija na področju okolja in cilj 185 naložbe C7.I16: Nadaljevalni program za usposabljanje javnih uslužbencev na področju digitalnih spretnosti v okviru komponente 7: Digitalna preobrazba; mejnik 217 naložbe C8.I1: Spodbujanje izpolnjevanja davčnih obveznosti z razvojem digitalnih storitev ter mejnik 226a naložbe C8.I2: Izboljšanje davčnih postopkov in postopkov davčne uprave, vključno z izvajanjem celovitega obvladovanja tveganja, v okviru komponente 8: Davčna in pokojninska reforma; mejnik 241 reforme C9.R1: Preglednost zakonodaje, zmanjšanje birokracije in poenostavitev postopkov za podjetja ter mejnik 256 naložbe C9.I2: Finančni instrumenti za zasebni sektor v okviru komponente 9: Podpora podjetjem, raziskave, razvoj in inovacije; mejnik 317 naložbe C10.I2: Gradnja stanovanj za mlade in delavce v zdravstvu in izobraževanju ter mejnik 328 reforme C11.R1: Operacionalizacija organizacij za upravljanje destinacij v okviru komponente C11: Turizem in kultura; mejnik 384 reforme C13.R3: Uvedba minimalnega dohodka za vključevanje v okviru komponente 13: Socialne reforme; mejnik 439 reforme C14.R9: Izboljšanje postopkovnega okvira za izvajanje načel korporativnega upravljanja v podjetjih v državni lasti v okviru komponente 14: Dobro upravljanje ter cilj 474 naložbe C15.I6: Razvoj 10 regionalnih izobraževalnih konzorcijev ter razvoj in opremljanje 10 kampusov za poklicno izobraževanje in cilj 497 naložbe C15.I14: Opremljanje delavnic za prakso v šolah za poklicno izobraževanje in usposabljanje v okviru komponente 15: Izobraževanje. Ti popravki ne vplivajo na izvajanje zadevnih ukrepov.

- (19) Poglavje REPowerEU vključuje dve reformi in sedem naložb. Pričakuje se, da bo poglavje REPowerEU Romunije imelo trajen učinek na zmanjšanje porabe fosilnih goriv in emisij toplogrednih plinov ter povečanje uporabe energije iz obnovljivih virov, kar bo prispevalo k zmanjšanju ranljivosti pozimi.
- (20) V poglavje je vključena pomembna reforma, namenjena olajšanju opredelitve območij za pospešeno uvajanje, ki naj bi spodbudila postavitev novih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. To reformo dopolnjujeta naložbi, ki sta namenjeni uporabi energije iz obnovljivih virov. Prva, naložba C6.I1: Nove zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v okviru komponente 6: Energija, je bila prenesena v poglavje REPowerEU v skladu s členom 21c(2) Uredbe (EU) 2021/241.
- (21) V spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost je vključena tudi reforma za vzpostavitev pisarn „vse na enem mestu“, namenjenih zagotavljanju informacij in pomoči posameznikom v zvezi z obrati za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in energijsko učinkovitimi prenovami, in sicer v prvi vrsti za osebe, ki živijo v energetske revščini, in ranljive odjemalce energije. To reformo dopolnjujejo naložba, ki je namenjena spodbujanju proizvodnje sončne energije na strehah stanovanjskih stavb, in naložbi za izboljšanje energijske učinkovitosti v državi s prenovo javnih stavb in zasebnih stanovanj. V okviru naložbe v prenovo zasebnih stanovanj za izboljšanje energijske učinkovitosti imajo prednost energetske revna gospodinjstva in ranljivi odjemalci energije, zato ukrep obravnava tudi energetske revščine. Naložba je sestavljena iz sheme bonov, namenjenih energijsko učinkoviti prenovi in namestitvi strešnih sončnih panelov. Upravičenci prejmejo ciljno usmerjeno pomoč na točkah „vse na enem mestu“, ki so vzpostavljene v okviru reforme.

- (22) V poglavje REPowerEU je vključena naložba za izboljšanje vzdrževanja, učinkovitosti in kibernetске varnosti omrežja za prenos električne energije, olajšanje priključitve novih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter zagotavljanje boljše odpornosti in zanesljivosti infrastrukture.
- (23) V to poglavje je vključena tudi naložba, ki je namenjena zagotavljanju usposabljanja za delavce na področju spretnosti v zvezi z zeleno energijo.
- (24) Komisija je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ocenila glede na merila za ocenjevanje iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

- (25) V skladu s členom 19(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.1, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.
- (26) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost skupaj s poglavjem REPowerEU vpliva le na prvotno oceno prispevka načrta za okrevanje in odpornost k prvemu stebri o zelenem prehodu, kot je določena v Izvedbenem sklepu Sveta z dne 29. oktobra 2021. Kar zadeva druge stebre, narava in obseg sprememb načrta za okrevanje in odpornost ne vplivata na prejšnjo oceno načrta za okrevanje in odpornost, ki v veliki meri še vedno predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere, ter na njegov ustrezeni prispevek k vsem šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241.

- (27) Kar zadeva prvi steber, ukrepi iz poglavja REPowerEU prispevajo k doseganju podnebnih ciljev Unije za leto 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, njihov cilj pa je pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije z uvedbo ukrepov za racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj in upravnih postopkov. Vsi ukrepi iz poglavja REPowerEU naj bi znatno prispevali k zelenemu prehodu in obravnavanju povezanih izzivov.

Obravnava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za državo

- (28) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.2, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo, ki so bili naslovljeni na Romunijo, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, in priporočilih v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.
- (29) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost zlasti upošteva specifična priporočila za državo, ki jih je Svet uradno sprejel pred oceno spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost s strani Komisije. Ker so bila najvišja dodeljena finančna sredstva za Romunijo zaradi posodobitve zmanjšana, priporočila za leti 2022 in 2023, ki niso povezana z energetske izzivi, v splošni oceni niso upoštevana.

¹ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (30) Komisija je po oceni napredka pri izvajanju vseh zadevnih specifičnih priporočil za državo v okviru evropskega semestra za leto 2023 ugotovila, da je bilo priporočilo št. 3.1 iz leta 2020 o zagotavljanju likvidnostne podpore gospodarstvu, ki koristi podjetjem in gospodinjstvom, v celoti izvedeno. Znatni napredek je bil dosežen v zvezi s priporočilom št. 2.1 iz leta 2020 o zagotavljanju ustreznega nadomestila dohodka in priporočilom št. 2.1 iz leta 2019 o skrbi za finančno stabilnost in trdnost bančnega sektorja.
- (31) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za državo, ki jih je Svet naslovil na Romunijo v okviru evropskega semestra, zlasti na področju vzdržnosti javnih financ in pokojninskega sistema, zdravstvenega varstva, javne uprave, poslovnega okolja, izobraževanja ter zelenega in digitalnega prehoda. Z obravnavanjem navedenih izzivov naj bi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost prispeval tudi k odpravi neravnotežij, kot so opredeljena v priporočilih v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 v letih 2019, 2020 in 2023, s katerimi se sooča Romunija, zlasti v zvezi s plačilno bilanco, povezano z velikimi javnofinančnimi primanjkljaji.
- (32) Romunija še vedno v veliki meri ohranja ambicije naložb in reform, zato spremembe načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo ne spreminjajo prejšnje ocene, da načrt za okrevanje in odpornost prispeva k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela specifičnih priporočil za državo. Poleg tega poglavje REPowerEU krepi ambicije načrta za okrevanje in odpornost v zvezi z večino zadevnih specifičnih priporočil za državo na področju energije (priporočilo št. 3 iz leta 2023 in priporočilo št. 3 iz leta 2022), zlasti za zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv in pospešitev energijskega prehoda.

- (33) Cilj več ukrepov, vključenih v poglavje REPowerEU (komponenta C16), je hitrejšo uvajanje energije iz obnovljivih virov. Med njimi so reforma C16.R1: Vzpostavitev pravnega okvira za uporabo državnih zemljišč kot območij za pospešeno uvajanje naložb v energijo iz obnovljivih virov in reforma C16.R2: Vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ za zagotavljanje storitev energetskega svetovanja v zvezi z energijsko učinkovitimi prenovami in proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za proizvajalce-odjemalce ter naložbe C16.I2: Nove zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, C16.I4: Shema bonov za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov v gospodinjstvih in C16.I6: Pilotni projekt za namestitev 20 MW plavajočih sončnih panelov na namakalne kanale. Poleg tega sta reforma C16.R1: Vzpostavitev pravnega okvira za uporabo državnih zemljišč kot območij za pospešeno uvajanje naložb v energijo iz obnovljivih virov ter naložba C16.I5: Digitalizacija, učinkovitost in posodobitev nacionalnega omrežja za prenos električne energije namenjeni izboljšanju zmogljivosti omrežja, da bi se lahko novozgrajeni obrati čim hitreje priključili na omrežje. Ukrep C16.R2: Vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ za zagotavljanje storitev energetskega svetovanja v zvezi z energijsko učinkovitimi prenovami in proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za proizvajalce-odjemalce, ukrep C16.I3: Spodbujanje energijske učinkovitosti javnih stavb in ukrep C16.I7: Shema bonov za izboljšanje energijske učinkovitosti gospodinjstev pomagajo povečati hitrost in ambicije prenov, da bi izboljšali energijsko učinkovitost stavbnega fonda. Uvedba pisarn za prenovo v okviru ukrepa C16.R2: Vzpostavitev točk „vse na enem mestu“ za zagotavljanje storitev energetskega svetovanja v zvezi z energijsko učinkovitimi prenovami in proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za proizvajalce-odjemalce zlasti obravnava priporočilo o zagotavljanju boljšega dostopa do informacij in možnosti trajnostnega financiranja. Poleg tega naložba C16.I1: Usposabljanje za spretnosti na področju zelene energije prispeva k zagotavljanju in pridobivanju spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti

- (34) V skladu s členom 19(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.3, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost Romunije, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okrepil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in konvergenco v Uniji.
- (35) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, še naprej prispeva k ekonomski koheziji in odpravljanju ranljivosti gospodarstva v skladu s prvotno oceno. Poleg ukrepov, vključenih v prvotni načrt za okrevanje in odpornost, naj bi k trajnostni rasti prispevali tudi ukrepi iz poglavja REPowerEU. To na primer velja za podporo zelenim spretnostim in razvoju obnovljivih virov energije.
- (36) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost ne vplivajo na njegov prispevek k socialni koheziji. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost še naprej vključuje ukrepe za reševanje dolgotrajnih socialnih izzivov, vključno z odzivnostjo in dostopnostjo zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe ter dostopom do storitev za otroke v ranljivih skupnostih in invalide. Pričakuje se, da bodo ukrepi iz spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost pripomogli k uresničitvi izvedbe evropskega stebra socialnih pravic, potrjenega 7. maja 2021 na vrhu v Portu, ter naj bi prispevali k izboljšanju ravni kazalnikov iz pregleda socialnih kazalnikov.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

- (37) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, zagotovil, da noben ukrep (ocena A) za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹ (načelo, da se ne škoduje bistveno).
- (38) V spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost je ocenjena skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, na podlagi metodologije iz tehničnih smernic iz Obvestila Komisije z naslovom "Tehnične smernice Komisije za uporabo načela, da se ne škoduje bistveno, v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost"². Spremembe ukrepov, uvedene s spremembo načrta za okrevanje in odpornost, ne vplivajo na oceno, podano za prvotno različico načrta za okrevanje in odpornost, ki ostaja enaka.
- (39) Romunija je za nove reforme in naložbe predložila sistematično oceno o spoštovanju načela, da se ne škoduje bistveno, za vsak ukrep. Po potrebi so v zadevne mejnike in cilje vključeni posebni zaščitni ukrepi za zagotovitev skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno. Na podlagi informacij, ki jih je predložila Romunija, je mogoče sklepati, da se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852.

¹ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

² UL C 58, 18.2.2021, str.1.

- (40) Noben ukrep iz poglavja REPowerEU ne spada na področje uporabe člena 21c(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241.

Prispevek k ciljem REPowerEU

- (41) V skladu s členom 19(3), točka (da), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.12, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo poglavje REPowerEU v veliki meri (ocena A) učinkovito prispevalo k energetske varnosti, diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, povečanju uporabe energije iz obnovljivih virov in energijske učinkovitosti, povečanju zmogljivosti za shranjevanje energije ali potrebnemu zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv pred letom 2030.
- (42) Pričakuje se, da bo poglavje REPowerEU Romunije imelo trajen učinek na zmanjšanje porabe fosilnih goriv in emisij toplogrednih plinov ter povečanje uporabe energije iz obnovljivih virov s spodbujanjem namestitve obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in energijsko učinkovite prenove, vključno z energetske revnimi gospodinjstvi in ranljivimi odjemalci energije. To dopolnjujejo pisarne „vse na enem mestu“, ki so namenjene zagotavljanju informacij in pomoči proizvajalcem-odjemalcem. Pričakuje se, da bodo ti ukrepi prispevali k ciljem iz člena 21c(3), točke (b), (d) in (e), Uredbe (EU) 2021/241.

- (43) Poleg tega je cilj enega od ukrepov, vključenih v poglavje REPowerEU, izboljšati vzdrževanje, učinkovitost in kibernetsko varnost omrežja za prenos električne energije, olajšati priključitev novih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter zagotoviti boljšo odpornost in zanesljivost infrastrukture. Pričakuje se, da bo to prispevalo k ciljem iz člena 21c(3), točki (b) in (e), Uredbe (EU) 2021/241. Pričakuje se, da bo uvedba sheme bonov za izboljšanje energijske učinkovitosti gospodinjstev in uvajanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, ki je v prvi vrsti namenjena ranljivim gospodinjstvom, prispevala k cilju reševanja problema energetske revščine iz člena 21c(3), točka (c), Uredbe (EU) 2021/241.
- (44) Poglavje REPowerEU naj bi tudi prispevalo k pospešeni prekvalifikaciji delovne sile v smeri zelenih spretnosti, kot je določeno v členu 21c(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241, s poudarkom na razvoju spretnosti v zvezi s čistimi tehnologijami, ki so potrebne za uporabo obnovljivih virov energije.

Ukrepi s čezmejno ali večdržavno razsežnostjo ali učinkom

- (45) V skladu s členom 19(3), točka (db), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.13, k navedeni uredbi se pričakuje, da bodo imeli ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, v veliki meri (ocena A) čezmejno ali večdržavno razsežnost ali učinek.

- (46) Pričakuje se, da bo poglavje REPowerEU prispevalo k zmanjševanju odvisnosti od fosilnih goriv in povpraševanja po energiji. Več ukrepov iz poglavja REPowerEU namreč podpira uvajanje obnovljivih virov energije in zmanjšanje povpraševanja po energiji v stavbah. V poglavje sta vključeni zlasti reforma, namenjena olajšanju opredelitve območij za pospešeno uvajanje, ki naj bi spodbudila postavitev novih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ter naložba za uvajanje energije iz obnovljivih virov. V poglavje je vključena tudi reforma za vzpostavitev pisarn „vse na enem mestu“, namenjenih zagotavljanju informacij in pomoči posameznikom v zvezi z namestitvijo opreme za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in izvedbo energijsko učinkovitih prenov. To reformo dopolnjujejo naložba, ki je namenjena spodbujanju proizvodnje sončne energije na stanovanjskih stavbah, in dve naložbi za izboljšanje energijske učinkovitosti v državi s prenovo javnih in zasebnih stavb.
- (47) Ocenjeni stroški ukrepov, vključenih v poglavje REPowerEU, za katere se pričakuje, da bodo imeli čezmejno ali večdržavno razsežnost ali učinek, predstavljajo 96,5 % ocenjenih skupnih stroškov poglavja.

- (48) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, in k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, s katerimi se podpirajo podnebni cilji, je namenjen znesek, ki predstavlja 44,1 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost ter 96,5 % ocenjenih skupnih stroškov ukrepov v poglavju REPowerEU, izračunanih v skladu z metodologijo iz Priloge VI k navedeni uredbi. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebne načrta za obdobje 2021–2030.
- (49) Podnebni cilj spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost brez poglavja REPowerEU se v primerjavi s prvotnim načrtom za okrevanje in odpornost nekoliko zmanjša, predvsem zaradi zmanjšanja zahtevanega obsega izvajanja nekaterih ukrepov, ki je posledica zmanjšanja najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Romunijo, in znaša 40,1 % spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost v primerjavi z 41 % prvotnega načrta za okrevanje in odpornost.

- (50) Kljub temu je v poglavje REPowerEU vključenih devet ukrepov, ki so namenjeni pospeševanju uvajanja obnovljivih virov energije, števila energijsko učinkovitih prenov in prekvalifikacije delovne sile v smeri zelenih spretnosti. Zato prispevek načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, za podnebne spremembe presega najmanjši podnebni cilj iz Uredbe (EU) 2021/241, ki znaša 37 %. Ukrepi v zvezi z zelenim prehodom, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ki so vključeni v spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, imajo trajen učinek, saj so ukrepi namenjeni strukturnim spremembam za zmanjšanje splošne odvisnosti Romunije od fosilnih goriv in povečanje prihrankov energije s prehodom na zelene tehnologije, zlasti tiste, ki so povezane z obnovljivimi viri energije, shranjevanjem energije, energijsko učinkovitostjo ter razogljičenjem industrije. Posledično ti ukrepi prispevajo tudi k izpolnjevanju ciljev za obdobje 2030–2050 in cilja podnebne nevtralnosti Unije do leta 2050.

Prispevek k digitalnemu prehodu

- (51) V skladu s členom 19(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.6, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 21,8 % skupnih dodeljenih sredstev za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, izračunanih po metodologiji iz Priloge VII k navedeni uredbi.

- (52) Sprememba načrta za okrevanje in odpornost ni vplivala na njegov prispevek k digitalnemu prehodu v zvezi s spremenjenimi ukrepi. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost še naprej znatno prispeva k digitalnemu prehodu, tudi z razvojem potrebne infrastrukture (izgradnja povezljivosti in računalništva v oblaku ter izboljšanje kibernetске varnosti) za podjetja in javno upravo.
- (53) Pričakuje se, da bo poglavje REPowerEU k digitalnemu prehodu in obravnavanju z njim povezanih izzivov prispevalo z eno reformo in dvema podnaložbama. Cilj reforme je med drugim podpreti digitalizacijo agencije za državne domene. Ena od podnaložb je namenjena zagotavljanju digitalnih rešitev za izboljšanje učinkovitosti in hitrosti posegov na omrežju za prenos električne energije za zmanjšanje izpadov električne energije. Druga podnaložba pa je namenjena omejevanju tveganja kibernetских napadov na informacijsko infrastrukturo upravljalca omrežja za prenos električne energije. V skladu s členom 21c(5) Uredbe (EU) 2021/241 se reforme in naložbe iz poglavja REPowerEU ne upoštevajo pri izračunu skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost za uporabo zahteve glede digitalnega cilja iz navedene uredbe.

Trajen učinek

- (54) V skladu s členom 19(3), točka (g), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.7, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) trajen učinek na Romunijo.

- (55) Na splošno spremembe, vključene v spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, ne vplivajo znatno na prejšnjo oceno načrta za okrevanje in odpornost v zvezi s trajnim učinkom reform na doseganje dolgoročnih rezultatov in strukturnih sprememb.
- (56) Načrt za okrevanje in odpornost poleg tega ohranja naložbe v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu gospodarstva, za katere se pričakuje, da bodo imele trajen učinek. Ukrepi za digitalno področje iz načrta za okrevanje in odpornost so zasnovani za dvig ravni digitalizacije v ustreznih institucijah, kar naj bi imelo trajen učinek na kakovost storitev, poslovno okolje in optimalno uporabo podatkov javnega sektorja.
- (57) Pričakuje se tudi, da bo imelo poglavje REPowerEU Romunije trajen učinek in oblikovalo energetske politike Romunije tudi po izteku načrta za okrevanje in odpornost, saj bo prispevalo k zmanjšanju porabe fosilnih goriv in emisij toplogrednih plinov ter povečalo razogljičenje in uvajanje energije iz obnovljivih virov.

Spremljanje in izvajanje

- (58) V skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, ustrezne (ocena A).

- (59) V spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost so jasno opisane vzpostavljene ureditve, ki zagotavljajo učinkovito usklajevanje in izvajanje. Ministrstvo za naložbe in evropske projekte ohranja vlogo nacionalnega koordinatorja, pristojnega za splošno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost. Ministrstvo za naložbe in evropske projekte je od sprejetja Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 okrepilo upravno zmogljivost svoje specializirane strukture z notranjo reorganizacijo in povečanjem števila zaposlenih. Za usklajevanje na visoki ravni še naprej skrbi medresorski odbor za usklajevanje načrta za okrevanje in odpornost, ki tesno sodeluje z ministrstvom za naložbe in evropske projekte.
- (60) Čeprav prvotne ureditve izvajanja ostajajo v veljavi, je v poglavje REPowerEU vključenih več novih izvajalskih organov poleg tistih, ki že imajo praktične izkušnje s posebnostmi mehanizma, pri čemer je treba upoštevati, da je izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, zlasti zaradi njegovih ambicij, še vedno zahtevno in ga je treba pozorno spremljati.
- (61) Mehanizem za spremljanje in poročanje je ustrezen in zanesljiv. Ministrstvo za naložbe in evropske projekte je še naprej pristojno za spremljanje napredka, doseženega pri posameznem mejniku in cilju, ter za poročanje o stanju doseganja mejnikov in ciljev na podlagi informacij, ki jih podajo izvajalski organi. Vsi spremenjeni ukrepi v načrtu za okrevanje in odpornost in dodatnem poglavju REPowerEU vključujejo ustrezno število realističnih in jasno opredeljenih mejnikov in ciljev, da se zagotovi zanesljivo spremljanje napredka pri izvajanju spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost. Mejniki in cilji veljajo tudi za ukrepe, ki so že bili izvedeni in za katere velja člen 17(2) Uredbe (EU) 2021/241. Zahtevek za izplačilo je upravičen, če so ti mejniki iz ukrepi zadovoljivo izpolnjeni v primernem obdobju.

Ocena stroškov

- (62) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.
- (63) Romunija je predložila ocenjene stroške za vsak posamezen nov ukrep iz poglavja REPowerEU. Razen ukrepov iz poglavja REPowerEU v načrt niso vključeni novi ukrepi. Na splošno predpostavke, ki jih je uporabila Romunija za izvedbo ocene stroškov novih ukrepov, zagotavljajo razumna pojasnila in metodologijo. Utemeljitev, podana za nove ukrepe, je v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom. Za nekatere nove ukrepe bi bilo lahko z dodatnimi utemeljitvami in podrobnimi informacijami o ocenah bolje zagotovljeno, da so stroški razumni in verjetni. Glede na to, da metodologija, uporabljena pri teh ocenah stroškov, ni dovolj pojasnjena ter povezuje med utemeljitvijo in samim stroškom občasno ni popolnoma jasna, je merilu ocene stroškov dodeljena srednja ocena. Za spremenjene ukrepe je bilo predloženih dovolj informacij, da je mogoče spremembe ocen stroškov ali povezanih ciljev upravičiti kot sorazmerne. Ocena razumnosti in verjetnosti stroškov spremenjenih ukrepov se ne razlikuje od prvotne ocene teh ukrepov. Skupni stroški spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost so sorazmerni s pričakovanim socialnim in gospodarskim učinkom predvidenih ukrepov. Poleg tega so ocenjeni skupni stroški spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmerni s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

- (64) V skladu s členom 19(3), točka (j), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.10, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ustrezne (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru navedene uredbe, ter naj bi učinkovito preprečevale dvojno financiranje v okviru navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in zagotavljanje skladnosti s pravom Unije, tudi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter zaščito proračuna Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta¹.
- (65) V prvotni oceni je bilo ugotovljeno, da so ureditve za nadzor in revizijo, ki jih je predlagala Romunija, v skladu z merilom 2.10 iz Priloge V k Uredbi (EU) 2021/241 ustrezne (ocena A), če bosta pravočasno izpolnjena mejnika v zvezi s repozitornim sistemom za spremljanje izvajanja načrta za okrevanje in odpornost ter bo sprejeto pravno pooblastilo za glavne institucije v Romuniji, ki sodelujejo pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost. Ministrstvo za naložbe in evropske projekte je krovni organ, pristojen za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost in za odgovore v imenu izvajalskih organov v zvezi z operativnimi in upravnimi vidiki načrta za okrevanje in odpornost. Revizijski organ v okviru računskega sodišča je pristojen za izvajanje revizij v zvezi z vlogami za sredstva in dokumentacijo ter izpolnjevanjem ciljev in mejnikov.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1).

- (66) Komisija ima od prvotne ocene dostop do informacij o dejanskem izvajanju romunskega sistema revizije in nadzora. To vključuje predhodne ugotovitve revizije zaščite finančnih interesov Unije, ki jo je v Romuniji izvedla Komisija.
- (67) Glede na te informacije Komisija meni, da je sistem notranjega nadzora iz načrta za okrevanje in odpornost Romunije na splošno ustrezen.

Skladnost načrta za okrevanje in odpornost

- (68) V skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.

- (69) Spremembe ne vplivajo na splošno usklajenost načrta za okrevanje in odpornost. Komponente vseh ključnih področij, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost (zeleno gospodarstvo, izobraževanje, poslovno okolje, zdravstvo, socialna vključenost, javna uprava in digitalizacija), temeljijo na usklajenih svežnjih reform in naložb, pri čemer se ukrepi medsebojno krepijo ali dopolnjujejo. Sinergije obstajajo tudi med različnimi komponentami in noben ukrep ne nasprotuje drugemu ali ogroža njegove učinkovitosti. Glavni poudarek načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo je nespremenjen, saj zeleni prehod in digitalna preobrazba ostajata v središču, pri čemer so zelene reforme in naložbe, vključene v prvotne komponente načrta za okrevanje in odpornost, okrepljene z novimi ukrepi iz poglavja REPowerEU. Digitalne reforme in naložbe so še vedno usmerjene v podporo področjem z največjimi naložbenimi vrzelmi, kot so digitalizacija javnih storitev in šol. Ukrepi iz poglavja REPowerEU so skladni z romunskimi politikami za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in povečanje deleža obnovljivih virov energije. Ti ukrepi krepijo tudi ukrepe iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost za energijsko učinkovitost in krepitev elektroenergetskega omrežja, saj so namenjeni povečanju deleža proizvodnje energije iz obnovljivih virov in zmanjšanju povpraševanja po energiji.

Enakost

- (70) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost še vedno vključuje vrsto ukrepov, za katere se pričakuje, da bodo prispevali k obravnavanju izzivov v državi na področju enakosti spolov in enakih možnosti za vse. Ukrep iz poglavja REPowerEU o prenovi enodružinskih hiš je v prvi vrsti namenjen lastnikom stanovanj, ki živijo v energetske revščini, in ranljivim odjemalcem energije, zato se pričakuje, da bo prispeval k enakim možnostim za vse skupine prebivalstva.

Postopek posvetovanja

- (71) Pri pripravi poglavja REPowerEU so bila organizirana posvetovanja z zadevnimi deležniki. Za pripravo spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost je bila ustanovljena medresorska delovna skupina. Osnutek poglavja REPowerEU je bil predstavljen odboru za spremljanje načrta za okrevanje in odpornost, ki ga sestavljajo predstavniki vladnih organizacij, predstavniki sindikatov in delodajalcev, predstavniki združenj lokalne javne uprave (nacionalno združenje romunskih okrožnih svetov, združenje romunskih občin in združenje romunskih mest) ter predstavniki ekonomsko-socialnega sveta. Ti so lahko podali pripombe. Marca sta potekala javno posvetovanje in javni dogodek, na katerem so sodelovali predstavniki podjetij, civilna družba in deležniki. Deležniki so ministrstvu za naložbe in evropske projekte poslali pripombe in predloge. Na podlagi teh posvetovanj je bil pripravljen nov osnutek poglavja.
- (72) Za zagotovitev, da bodo ustrezni akterji prevzeli odgovornost, je ključnega pomena, da v celotnem obdobju izvajanja naložb in reform iz spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, sodelujejo vsi zadevni lokalni organi in deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

Pozitivna ocena

- (73) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, z ugotovitvijo, da spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za ocenjevanje iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) in Prilogo V k navedeni uredbi določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo za izvajanje spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v obliki nepovratne finančne podpore.

Finančni prispevek

- (74) Ocenjeni skupni stroški spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Romunije, vključno s poglavjem REPowerEU, znašajo 28 511 575 220 EUR. Ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost višji od posodobljenega najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Romunijo, bi moral finančni prispevek, izračunan v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2021/241 in dodeljen za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Romunije, vključno s poglavjem REPowerEU, znašati 12 125 664 294 EUR.

- (75) V skladu s členom 21a(5) Uredbe (EU) 2021/241 je Romunija 8. septembra 2023 predložila zahtevek za dodelitev prihodkov iz člena 21a(1) navedene uredbe, ki se porazdelijo med države članice na podlagi kazalnikov, določenih v metodologiji iz Priloge IVa k Uredbi (EU) 2021/241. Ocenjeni skupni stroški reform in naložb, katerih namen je prispevati k ciljem iz člena 21c(3), točke (b) do (f), Uredbe (EU) 2021/241 vključenih v poglavje REPowerEU, znašajo 2 017 474 050 EUR. Ker je ta znesek višji od deleža dodeljenih sredstev, ki je na voljo za Romunijo, bi morala biti dodatna nepovratna finančna podpora, ki je na voljo za Romunijo, enaka deležu dodeljenih sredstev. Ta znesek je 1 397 228 597 EUR.
- (76) Poleg tega je Romunija v skladu s členom 4a Uredbe (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta¹ predložila utemeljeno zahtevo za prerazporeditev vseh preostalih okvirno dodeljenih sredstev v višini 43 162 623 EUR iz rezerve za prilagoditev na brexit v mehanizmu. Ta znesek bi bilo treba dati na voljo za podporo reformam in naložbam iz poglavja REPowerEU kot dodatno nepovratno finančno podporo.
- (77) Skupni finančni prispevek, ki je na voljo za Romunijo, bi moral znašati 13 566 055 514 EUR.

¹ Uredba (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit (UL L 357, 8.10.2021, str. 1).

Predhodno financiranje REPowerEU

- (78) Romunija je za izvajanje poglavja REPowerEU zaprosila za naslednja sredstva: prerazporeditev 43 162 623 EUR okvirno dodeljenih sredstev iz rezerve za prilagoditev na brexit in 1 397 228 597 EUR iz prihodkov iz sistema trgovanja z emisijami na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹.
- (79) Za te zneske je Romunija v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241 8. septembra 2023 zaprosila za predhodno financiranje v višini 20 % zahtevanih sredstev. Ob upoštevanju razpoložljivosti sredstev bi moralo biti navedeno predhodno financiranje Romuniji na voljo pod pogojem, da začne veljati sporazum, ki naj bi bil sklenjen med Komisijo in Romunijo na podlagi člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu s tem sporazumom.
- (80) Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2022 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo bi bilo zato treba ustrezno spremeniti. Zaradi jasnosti bi bilo treba Prilogo k navedenemu izvedbenemu sklepu v celoti nadomestiti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

¹ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

Člen 1

Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo se spremeni:

- (1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Romunije na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni raspored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu“;

(2) v členu 2 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Unija da Romuniji na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 13 566 055 514 EUR*. Ta prispevek vključuje:

- (a) znesek v višini 10 211 538 399 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022;
- (b) znesek v višini 1 914 125 895 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2023;
- (c) znesek v višini 1 397 228 597 EUR** v skladu s členom 21a(6) Uredbe (EU) 2021/241 izključno za reforme in naložbe, katerih cilj je prispevati k ciljem, določenim v členu 21c(3), točke (b) do (f), navedene uredbe;
- (d) znesek v višini 43 162 623 EUR, prerazporejen iz rezerve za prilagoditev na brexit v mehanizem.

2. Komisija da Romuniji na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 1 851 159 668 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2021/241.

Znesek v višini 288 078 244 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija lahko navedeno predhodno financiranje izplača z do dvema plačiloma.

Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.

* Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Romunije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

** Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Romunije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz Priloge IVa k navedeni uredbi.“;

(3) Priloga se nadomesti z besedilom iz Priloge k temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

V ...,

Za Svet

predsednik/predsednica
